

Valprogram 2019

SAMOK:s valprogram inför riksdagsvalet 2019

Detta är valprogrammet för Finlands studerandekårens förbund, SAMOK, inför riksdagsvalet 2019. Syftet med valprogrammet är att ge lösningsmodeller och -förslag för utvecklingen av såväl yrkeshögskoleutbildningen som högskolepolitiken.

Vi vill att yrkeshögskoleutbildningen i Finland även i fortsättningen ska vara världens bästa. Utbildningen ska vara lättillgänglig och avgiftsfri för de studerande under livets och yrkeskarriärens alla skeden. Vårt mål är att den högkvalitativa yrkeshögskoleutbildningen, som är i ständig utveckling, ska vara uppskattad och erkänd både i samhället och internationellt. Vi hoppas att följande regering ska göra satsningar för att i första hand säkerställa utbildningens kvalitet.

Under kommande riksdagsperiod ska fokus främst ligga på att uppnå jämställdhet och jämlikhet mellan könen. Det finländska samhällets framgångssaga får bästa möjliga fortsättning när vi investerar i dagens och kommande generationer samt utvecklar samhället enligt principerna för hållbar utveckling. Detta innebär förutom en ambitiös klimatpolitik även en framåtblickande ekonomisk politik. Yrkeshögskolornas forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet främjar i hög grad samhällets och näringslivets utveckling och ekonomiska tillväxt. De nya lösningar och innovationer som yrkeshögskolorna skapar gör Finland mer livskraftigt, främjar människornas välbefinnande och ger upphov till nya lösningar för en hållbar utveckling.

Under den kommande riksdagsperioden bör det tas kraftfullare tag mot omvälvningarna i arbetslivet, klimatförändringen och internationaliseringen, i synnerhet mot bakgrund av det ömsesidiga beroendet i världen. Internationalism och färdigheter att fungera i multikulturella miljöer ska i fortsättningen vara en naturlig del av all högskoleutbildning.

Vi som studerar på yrkeshögskola vill vara en del av lösningen på framtidens utmaningar, både vad gäller omvälvningarna i arbetslivet och hållbar utveckling. Historien visar att satsningar på unga innebär en investering i framtiden.

Framtidens arbetstagare behöver kunskap och förmåga att lära sig

Det finländska samhället har alltid klarat sig med hjälp av gedigen kunskap, och detta vill vi hålla fast vid även i fortsättningen. När arbetslivet förändras bör även yrkesutbildningen utvecklas för att fylla arbetslivets behov. En högkvalitativ utbildning kan ordnas endast om det finns tillräckligt med resurser för det. En central del i en högkvalitativ utbildning är användningen av nya pedagogiska och teknologiska lösningar. Högskoleutbildningens inriktning på arbetslivet och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet bör främjas. Samtidigt kan vi främja utvecklingen av det finländska arbetslivet och företagets verksamhet. När arbetslivet förändras blir det ännu viktigare att fortsätta lära sig efter examen. Betydelsen av en examensutbildning minskar dock inte. Däremot ska den erbjuda en ännu bättre grund för den utexaminerade att utveckla den egna kompetensen under yrkeskarriären.

- I högskolornas finansiering beaktas den årliga ökningen av kostnadsnivån genom att återinföra högskoleindexet i finansieringen. Finansieringen av högskolorna ökas för att målen med högskoleutbildningen och forskningens vision ska uppnås och en högkvalitativ högskoleutbildning ska säkras.
- Yrkehögskolornas fokus på kompetens utvecklas som en del av det nationella utvecklingsprogrammet för utbildning på ett sådant sätt att en examensutbildning ger en ännu bättre grund än tidigare för kontinuerligt lärande.
- I Finland skapas ett nationellt fortbildningsprogram för lärare för att fylla de kompetensbehov som finns i en föränderlig utbildning. Utvecklingen av lärarnas kompetens beaktas i ledningen av högskolornas verksamhet.

Multikulturalism och internationalism som en del av allas utbildning

Finland klarar sig inte på egen hand utan behöver samarbeta med andra länder. Därför behöver vi kompetens som samarbetet kan byggas upp kring. Alla som tar examen vid en högskola ska ha färdigheter att fungera tillsammans med människor från olika kulturer och förstå principerna för internationellt samarbete. För att bygga sin framtid behöver Finland även kvalificerad arbetskraft från utlandet. Det bör vara så enkelt som möjligt för internationella aktörer att komma hit, arbeta och stanna här.

- Genom nationellt samarbete utvecklas möjligheter för internationalisering på så sätt att internationell kompetens ingår i varje högskoleexamen. I utvecklingsarbetet fokuseras särskilt på internationaliseringsformer i olika levnadsförhållanden.
- Om det även i fortsättningen tas ut terminsavgifter av studeranden som kommer från länder utanför EU och EES ska stipendiesystemen för studeranden som är skyldiga att betala terminsavgifter vara omfattande och ansökningsförfarandet vara transparent och jämlikt. Stipendiesystemet uppmuntrar för sin del olika typer av studeranden att söka sig till Finland för att studera.
- Den nuvarande längden på uppehållstillstånd på grund av arbete efter studierna för internationella studeranden förlängs med ett år och högskolorna främjar deras sysselsättningsmöjligheter.
- Det är enklare att få examina som har avlagts i andra länder godkända i Finland för att underlätta arbetskraftens rörlighet och sysselsättningen av invandrare.

En framgångsrik högskola erbjuder möjligheter till kontinuerligt lärande

Att ständigt utveckla sin kompetens är en del av dagens arbetsliv. Arbetslivet utvecklas och ny kunskap och kompetens utvecklas hela tiden. Det är naturligt att högskolorna är de aktörer som även erbjuder möjligheter för kontinuerligt lärande. Arbetslivet och vardagen är för många redan fulla av viktiga uppgifter. Därför ska utbudet av möjligheter till kontinuerligt lärande vara lättillgängligt och kunna erbjuda mångsidiga sätt att genomföra studierna på för att kunna anpassas till olika livssituationer. Det bör även satsas på samarbetet med företag.

- En ny finansieringslösning riktas till högskolorna som säkerställer ett högkvalitativt genomförande av kontinuerligt lärande som motsvarar examensutbildningen.
- En tjänst, där utbildningsutbudet för kontinuerligt lärande vid alla högskolor finns tillgängligt, utvecklas. Tjänsten erbjuder handledning för studeranden för att de ska identifiera sin kompetens och föreslår lämpliga studier.
- Högskolorna utvecklar metoder som gör det möjligt för dem att delta i utvecklingen av de utexaminerades kompetens och yrkeskarriär.
- I samarbete med aktörer inom arbetslivet utvecklar högskolorna kunskapspaket och innehåll för kontinuerligt lärande.

Den digitala tidsålderns flexibla socialskydd

Begreppen arbete, familj, utkomst och boende genomgår en omvälvning. Systemet för socialskydd och familjeledigheter kan inte längre svara mot behoven i ett förändrat och föränderligt samhälle. Den totalreform av grundskyddet som är på kommande bör höja sysselsättningsgraden, uppmuntra till att arbeta och främja företagande samt förebygga och minska ojämlikhet. Den nya grundtrygghetsmodellen ska fungera flexibelt och stöd ska riktas till dem som behöver det mest.

- Totalreformen av grundskyddet bör inledas under den kommande regeringsperioden. Reformen, som beaktar rättvisa mellan könen, ska genomföras stegvis och på ett sådant sätt att den även omfattar en reform av bostadsbidragssystemet.
- Målet med reformen ska vara ett tydligt och begripligt system med en struktur som fungerar förebyggande och sporrande.
- Det nationella inkomstregistret möjliggör ett flexibelt och tydligt system. De eventuella besparingar som det nationella inkomstregistret för med sig ska användas till att även i fortsättningen stödja och handleda stödmottagarna.
- Högskolestuderandenas studiepenning höjs med 100 euro.
- De brister i bostadsbidragssystemet som drabbar studeranden som bor i gemensamt hushåll korrigeras.
- Familjeledighetsreformen genomförs på ett sådant sätt att kostnaderna för föräldraskap fördelas jämnare än i dag. Båda föräldrarna ska erbjudas en verklig möjlighet att ta ut föräldraledighet.

Framtidens arbetsförmåga skapas redan under studietiden

Finlands befolkning åldras och samtidigt minskar andelen personer i arbetsför ålder, när de åldersgrupper som kommer in på arbetsmarknaden är mindre än tidigare. För att vi ska kunna svara mot den förändrade befolkningsstrukturen och de utmaningar som den ökade försörjningsbördan ger upphov till bör vi säkerställa att en tillräckligt stor andel av befolkningen kan delta i arbetslivet. För att uppnå detta mål krävs satsningar i synnerhet på ungas och studerandes välbefinnande. Det behöver upprättas ett övergripande program för att förbättra den psykiska hälsan och välbefinnandet hos unga i Finland. I synnerhet måste fungerande mentalvårdstjänster för unga fås till stånd, eftersom var tredje högskolestuderande har psykiska svårigheter och depression och ångeststörningar bland studeranden har tredubblats under 2000-talet.

- Vårdstygarna för studeranden görs smidiga och sammanhängande genom skapande av fungerande modeller för att samordna den studenthälsovård som Studenternas hälsovårdsstiftelses (SHVS) producerar med övriga offentliga social- och hälsovårdstjänster. En smidig övergångsperiod för utvidgningen av SHVS:s tjänster till att omfatta även yrkeshögskolestuderanden säkras genom tillräcklig finansiering, och fungerande studenthälsovårdstjänster för yrkeshögskolestuderanden tryggas även under övergångsperioden.
- I Finland skapas en psykoterapigaranti för att garantera en tillräckligt snabb tillgång till vård. En utredning om kostnadsfri rehabiliterande psykoterapi för personer under 29 år startas.
- I Finland skapas ett övergripande program för att främja mental hälsa där särskilt fokus ligger på unga och studerande. Även tillgången till mentalvårdstjänster med låg tröskel ökas.

Ett jämställt samhälle skapas genom jämlik och avgiftsfri utbildning

Ojämlighet och marginalisering är vår tids stora utmaningar. En avgiftsfri och lättillgänglig utbildning är ett av de mest effektiva och verkningsfulla sätten att svara på dessa utmaningar. Därför ska samhället garantera livslånga, jämlika förutsättningar för alla att skaffa sig sådan kompetens och bildning som krävs för att klara sig på arbetsmarknaden och i livet. Under kommande regeringsperiod ska därför ett spetsprojekt för jämlikhet inom utbildningen startas som kan säkerställa att vi även på 2030-talet är ett föregångsland när det gäller jämlikhet inom utbildningen.

- Utbildning som leder till examen ska fortsättningsvis vara avgiftsfri.
- Ojämlighet minskas genom att upprätta ett program för jämlikhet inom utbildningen som omfattar hela utbildningsvägen.
- Examensgraden för högskolestuderande förbättras. Nya möjligheter för studenthälsovårdens experter att stödja studeranden som ligger efter med studierna genom att förbättra studenthälsovårdens informationssystem samt förenligheten mellan de nationella studieregistrerna.
- Utbildningsmöjligheterna för personer med invandrabakgrund förbättras. Utbildning som förbereder invandrare för högskolestudier utvecklas vid yrkeshögskolorna, utbildningen utvidgas

även till att omfatta universitetsstudier och det utreds om det via denna förberedande utbildning kan skapas fungerande vägar till examensstudier.

En hållbar bostadspolitik är en trygghet för de studerande

Över 60 procent av yrkeshögskolestuderandena säger att största delen av deras inkomster går till boendet. Eftersom en stor del av de studerandes resurser går till boende behövs en bra och hållbar bostadspolitik för att trygga de studerandes utkomst. Genom ett systematiskt och långsiktigt bostadsbyggande skapas tillräckligt med förmånliga studiebstäder. Bostadspolitiken ska uppmuntra till byggande av studiebstäder både på nationell och kommunnivå. På detta sätt säkerställer vi att alla studerande har råd att bo, leva och studera.

- Byggandet av studiebstäder underlättas genom att höja den lägsta stödkategorin för investeringsunderstödet för specialgrupper från 10 till 20 procent.
- Priset på studiebstäder sänks genom att ändra normerna i detaljplanerna, exempelvis genom att befria studiebstäder från bilplatsnormerna.
- Fler studiebstäder byggs. Det säkerställs att nya studiebstäder byggs åtminstone i enlighet med rekommendationerna i utredningen av behovet av studiebstäder (2018) och byggande av studiebstäder tryggas i MBT-avtalen.
- Självriskandelen för långa räntestödslån bibehålls på 1,7 procent, det vill säga genom att göra den tillfälliga sänkningen av självriskandelen för långa räntestödslån som gällt sedan 2016 permanent. Räntestödssystemet förnyas för att bättre beakta ekonomins konjunktursvängningar.